

rodzina

NR 1
(1792)
2013

NR INDEKSU 374776
PL ISSN 0137 - 8287

MIESIĘCZNIK KATOLICKI
STYCZEŃ
CENA 2 zł

KALENDARZ MIESIĘCZNIKA KATOLICKIEGO „RODZINA”

na rok

2013

STYCZEŃ	LUTY	MARZEC	KWIECIEŃ	MAJ	CZERWIEC
<p>1. W. NOWY ROK BOŻEJ RODZ. MARYI</p> <p>2. Ś. Makarego, Bazylego</p> <p>3. C. Genowefy, Danuty</p> <p>4. P. Grzegorza, Eugeniusza</p> <p>5. S. Edwarda, Szymona</p> <p>6. N. OBJAWIENIE PAŃSKIE TRZECH KRÓLI</p> <p>7. P. Juliana, Lucjana</p> <p>8. W. Seweryna, Teofila</p> <p>9. Ś. Lucjana, Marcjanny</p> <p>10. C. Jana, Wilhelma</p> <p>11. P. Honoraty, Feliksa</p> <p>12. S. Arkadiusza, Benedykta</p> <p>13. N. CHRZTU PAŃSKIEGO</p> <p>14. P. Hilarego, Feliksa</p> <p>15. W. Pawła, Izydora</p> <p>16. Ś. Marcelego, Włodzimierza</p> <p>17. C. Jana, Antoniego</p> <p>18. P. Rozp. Tyg. M. o Jedn. Chrz.</p> <p>19. S. Henryka, Marty</p> <p>20. N. Sebastiana, Fabiana</p> <p>21. P. Dzień Babci</p> <p>22. W. Dzień Dziadka</p> <p>23. Ś. Rajmunda, Karola</p> <p>24. C. Tymoteusza, Felicjana</p> <p>25. P. Zak. Tyg. M. o Jedn. Chrz.</p> <p>26. S. Pauliny, Polikarpa</p> <p>27. N. Anieli, Jana</p> <p>28. P. Juliana, Tomasza</p> <p>29. W. Zdzisława, Franciszka</p> <p>30. Ś. Macieja, Martyny</p> <p>31. C. Jana, Ludwiki</p>	<p>1. P. Brygidy, Ignacego</p> <p>2. S. MATKI BOŻEJ GROMN. OFIAR. PANA JEZUSA</p> <p>3. N. Błażeja, Oskara</p> <p>4. P. Andrzeja, Weroniki</p> <p>5. W. Agaty, Adelajdy</p> <p>6. Ś. Doroty, Pawła</p> <p>7. C. Ryszarda, Romualda</p> <p>8. P. Hieronima, Jana</p> <p>9. S. Apolonii, Nikifora</p> <p>10. N. Scholastyki, Jacka</p> <p>11. P. Marii, Lucjana</p> <p>12. W. Eulalii, Modesta</p> <p>13. Ś. POPIELEC</p> <p>14. C. Cyryla, Metodego</p> <p>15. P. Faustyna, Jowity</p> <p>16. S. 60. rocznica śmierci bpa Franciszka Hodura</p> <p>17. N. I Wielkiego Postu</p> <p>18. P. Konstancji, Symeona</p> <p>19. W. Konrada, Arnolda</p> <p>20. Ś. Leona, Eustachego</p> <p>21. C. Eleonory, Feliksa</p> <p>22. P. Małgorzaty, Marty</p> <p>23. S. Izabeli, Damiana</p> <p>24. N. II Wielkiego Postu</p> <p>25. P. Wiktora, Cezarego</p> <p>26. W. Aleksandra, Mirosławy</p> <p>27. Ś. Gabriela, Anastazji</p> <p>28. C. Romana, Lecha</p>	<p>1. P. Feliksa, Radosława</p> <p>2. S. Heleny, Pawła</p> <p>3. N. III Wielkiego Postu</p> <p>4. P. Kazimierza, Lucjusza</p> <p>5. W. Fryderyka, Euzebiusza</p> <p>6. Ś. Doroty, Róży</p> <p>7. C. Tomasza, Pawła</p> <p>8. P. Dzień Kobiet</p> <p>9. S. Franciszka, Dominika</p> <p>10. N. IV Wielkiego Postu</p> <p>11. P. Benedykta, Ludosława</p> <p>12. W. Grzegorza, Justyny</p> <p>13. Ś. Krystyny, Bożeny</p> <p>14. C. Matyldy, Łazarza</p> <p>15. P. Klemensa, Ludwiki</p> <p>16. S. Hilarego, Zbigniewa</p> <p>17. N. V Wielkiego Postu</p> <p>18. P. Cyryla, Edwarda</p> <p>19. W. Św. Józefa – Oblubierca NMP</p> <p>20. Ś. Teodozji, Anny</p> <p>21. C. Mikołaja, Benedykta</p> <p>22. P. Bogusława, Katarzyny</p> <p>23. S. Feliksa, Oktawiusza</p> <p>24. N. PALMOWA</p> <p>25. P. ZWIASTOWANIE NMP</p> <p>26. W. Emanuela, Tekli</p> <p>27. Ś. Lidii, Ernesta</p> <p>28. C. WIELKI CZWARTEK</p> <p>29. P. WIELKI PIĄTEK</p> <p>30. S. WIELKA SOBOTA</p> <p>31. N. WIELKANOC ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE (przejście na czas letni)</p>	<p>1. P. PONIEDZIAŁEK WIELK.</p> <p>2. W. 8. roczn. śmierci bł. Jana Pawła II</p> <p>3. Ś. Ryszarda, Pankracego</p> <p>4. C. Wacława, Izydora</p> <p>5. P. Wincentego, Ireny</p> <p>6. S. Celestyna, Wilhelma</p> <p>7. N. Miłosierdzia Bożego II Wielkanocna</p> <p>8. P. Waltera, Dionizego</p> <p>9. W. Marii, Marcelego</p> <p>10. Ś. Michata, Makarego</p> <p>11. C. Filipa, Leona</p> <p>12. P. Juliusza, Zenona</p> <p>13. S. Marcina, Przemysława</p> <p>14. N. III Wielkanocna</p> <p>15. P. Anastazji, Bazylego</p> <p>16. W. Julii, Benedykta</p> <p>17. S. Roberta, Stefana</p> <p>18. C. Apoloniusza, Bogustawy</p> <p>19. P. Leona, Tymona</p> <p>20. S. Teodora, Agnieszki</p> <p>21. N. IV Wielkanocna</p> <p>22. P. Leona, Łukasza</p> <p>23. W. Jerzego, Wojciecha</p> <p>24. Ś. Aleksandra, Grzegorza</p> <p>25. C. Marka, Jarosława</p> <p>26. P. Marii, Marzeny</p> <p>27. S. Teofila, Zyty</p> <p>28. N. V Wielkanocna</p> <p>29. P. Katarzyny, Bogustawa</p> <p>30. W. Mariana, Donata</p>	<p>1. Ś. Święto Pracy; Św. Józefa</p> <p>2. C. Atanazego, Zygmunta</p> <p>3. P. NMP KRÓLOWEJ POLSKI Rocznica Konstytucji 3 Maja</p> <p>4. S. Moniki, Floriana</p> <p>6. P. Filipa, Jakuba</p> <p>7. W. Augusta, Róży</p> <p>8. Ś. Stanisława, Wiktora</p> <p>9. C. Grzegorza, Karoliny</p> <p>10. P. Izydora, Antoniny</p> <p>11. S. Franciszka, Miry</p> <p>12. N. WNIEBOWSTĄP. PAŃSKIE</p> <p>13. P. Roberta, Głorii</p> <p>14. W. Macieja, Bonifacego</p> <p>15. Ś. Zofii, Izydora</p> <p>16. C. Andrzeja, Wieńczysława</p> <p>17. P. Weroniki, Sławomiry</p> <p>18. S. Eryka, Jana</p> <p>19. N. ZESŁANIE DUCHA ŚW.</p> <p>20. P. Bernardyna, Aleksandra</p> <p>21. W. Tymoteusza, Wiktora</p> <p>22. Ś. Julii, Heleny</p> <p>23. C. Iwony, Kryspina</p> <p>24. P. Joanny, Zuzanny</p> <p>25. S. Grzegorza, Urbana</p> <p>26. N. TRÓJCY ŚW. Dzień Matki</p> <p>27. P. Magdaleny, Jana</p> <p>28. W. Jaromira, Germana</p> <p>29. Ś. Urszuli, Magdaleny</p> <p>30. C. BOŻE CIAŁO</p> <p>31. P. Anieli, Petroneli</p>	<p>1. S. Dzień Dziecka</p> <p>2. N. Marcelina, Mikołaja</p> <p>3. P. Karola, Leszka</p> <p>4. W. Franciszka, Karola</p> <p>5. Ś. Bonifacego, Walerii</p> <p>6. C. Norberta, Pauliny</p> <p>7. P. Roberta, Wiesława</p> <p>8. S. Wilhelma, Seweryna</p> <p>9. N. Pelagii, Dominika</p> <p>10. P. Bogumiła, Małgorzaty</p> <p>11. W. Adelajdy, Feliksa</p> <p>12. Ś. Jana, Onufrego</p> <p>13. C. Antoniego, Lucjana</p> <p>14. P. Elwiry, Walerego</p> <p>15. S. Jolanty, Wita</p> <p>16. N. Aliny, Justyny</p> <p>17. P. Laury, Alberta</p> <p>18. W. Elżbiety, Marka</p> <p>19. Ś. Gervazego, Protazego</p> <p>20. C. Bogny, Florentyny</p> <p>21. P. Alicji, Alojzego</p> <p>22. S. Pauliny, Flawiusza</p> <p>23. N. Dzień Ojca</p> <p>24. P. św. Jana, Chrzyciela</p> <p>25. W. Łucji, Wilhelma</p> <p>26. Ś. Jana, Pawła</p> <p>27. C. Władysława, Marii</p> <p>28. P. Leona, Ireneusza</p> <p>29. S. Prota, Pawła</p> <p>30. N. Lucyny, Emilii</p>
LIPIEC	SIERPIEŃ	WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK	LISTOPAD	GRUDZIEŃ
<p>1. P. Haliny, Mariana</p> <p>2. W. Marii, Urbana</p> <p>3. Ś. Jacka, Anatola</p> <p>4. C. Malwiny, Elżbiety</p> <p>5. P. Antoniego, Karoliny</p> <p>6. S. Cyryla, Metodego</p> <p>7. N. Dominiki, Łucji</p> <p>8. P. Elżbiety, Edgara</p> <p>9. W. Weroniki, Zenona</p> <p>10. S. Amelii, Filipa</p> <p>11. C. Benedykta, Olgi</p> <p>12. P. Brunona, Jana</p> <p>13. S. Eugeniusza, Małgorzaty</p> <p>14. N. Kamila, Marcelego</p> <p>15. P. Henryka, Włodzimierza</p> <p>16. W. Benedykta, Eustachego</p> <p>17. Ś. Aleksego, Bogdana</p> <p>18. C. Kamila, Szymona</p> <p>19. P. Marcina, Wincentego</p> <p>20. S. Czesława, Hieronima</p> <p>21. N. Daniela, Wiktora</p> <p>22. P. Marii, Magdaleny</p> <p>23. W. Sławomira, Apolinarego</p> <p>24. Ś. Kingi, Krystyny</p> <p>25. C. Jakuba, Krzysztofa</p> <p>26. P. Anny, Hanny</p> <p>27. S. Julii, Natalii</p> <p>28. N. Wiktora, Innocentego</p> <p>29. P. Marty, Olafa</p> <p>30. W. Piotra, Julity</p> <p>31. Ś. Ignacego, Lubomira</p>	<p>1. C. 69. rocznica Powstania Warszawskiego</p> <p>2. P. Marii, Gustawa</p> <p>3. S. Lidii, Nikodema</p> <p>4. N. Dominiki, Protazego</p> <p>5. P. Marii, Oswalda</p> <p>6. W. PRZEMIENIENIE PAŃSKIE</p> <p>7. Ś. Doroty, Kajetana</p> <p>8. C. Dominika, Emiliana</p> <p>9. P. Jana, Romana</p> <p>10. S. Borysa, Wawrzyńca</p> <p>11. N. Lidii, Zuzanny</p> <p>12. P. Euzebiusza, Klary</p> <p>13. W. Heleny, Hipolita</p> <p>14. Ś. Maksymiliana, Alfreda</p> <p>15. C. WNIEBOWZIĘCIE NMP</p> <p>16. P. Joachima, Rocha</p> <p>17. S. Anity, Jacka</p> <p>18. N. Heleny, Laury</p> <p>19. P. Bolesława, Juliusza</p> <p>20. W. Bernarda, Sobiesława</p> <p>21. Ś. Jolanty, Piusa</p> <p>22. C. Marii, Cezarego</p> <p>23. P. Filipa, Wiktora</p> <p>24. S. Bartłomieja, Jerzego</p> <p>25. N. Grzegorza, Ludwiki</p> <p>26. P. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ</p> <p>27. W. Moniki, Józefa</p> <p>28. Ś. Adeliny, Aleksego</p> <p>29. C. Jana, Sabiny</p> <p>30. P. Róży, Szczęsnego</p> <p>31. S. Bogdana, Rajmunda</p>	<p>1. N. 74. rocznica wybuchu II wojny światowej</p> <p>2. P. Stefana, Juliana</p> <p>3. W. Szymona, Izabeli</p> <p>4. S. Rozalii, Róży</p> <p>5. C. Doroty, Wawrzyńca</p> <p>6. P. Beaty, Zachariasza</p> <p>7. S. Melchiora, Reginy</p> <p>8. N. NARODZENIE NMP</p> <p>9. P. Piotra, Sergiusza</p> <p>10. W. Łukasza, Mikołaja</p> <p>11. Ś. Jacka, Prota</p> <p>12. C. Marii, Gwidona</p> <p>13. P. Eugenii, Aureliusza</p> <p>14. S. PODWYŻSZ. KRZYŻA ŚW.</p> <p>15. N. MB BOLESNEJ</p> <p>16. P. Edyty, Kornelii</p> <p>17. W. Roberta, Justyny</p> <p>18. Ś. Irmy, Stanisława</p> <p>19. C. Januarego, Konstancji</p> <p>20. P. Filipiny, Eustachego</p> <p>21. S. Mateusza, Hipolita</p> <p>22. N. Tomasza, Maurycego</p> <p>23. P. Marleny, Bogusława</p> <p>24. W. Gerarda, Teodora</p> <p>25. Ś. Aurelii, Władysława</p> <p>26. C. Kosmy, Damiana</p> <p>27. P. Justyny, Amadeusza</p> <p>28. S. Wacława, Marka</p> <p>29. N. Michała, Gabriela</p> <p>30. P. Grzegorza, Hieronima</p>	<p>1. W. Remigiusza, Danuty</p> <p>2. Ś. Aniołów Stróżów</p> <p>3. C. Teresy, Gerarda</p> <p>4. P. Edwina, Franciszka</p> <p>5. S. Igora, Apolinarego</p> <p>6. N. Artura, Brunona</p> <p>7. P. NMP RÓŻANCOWEJ</p> <p>8. W. Brygidy, Pelagii</p> <p>9. Ś. Bogdana, Dionizego</p> <p>10. C. Franciszka, Pauliny</p> <p>11. P. MACIERZYNSTWA NMP</p> <p>12. S. Maksymiliana, Eustachego</p> <p>13. N. Edwarda, Gerarda</p> <p>14. P. Dzień Edukacji Narodowej</p> <p>15. W. Jadwigi, Teresy</p> <p>16. Ś. Ambrożego, Florentyny</p> <p>17. C. Wiktora, Małgorzaty</p> <p>18. P. Lucyny, Łukasza</p> <p>19. S. Piotra, Pelagii</p> <p>20. N. Ireny, Jana</p> <p>21. P. Urszuli, Hilarego</p> <p>22. W. Filipa, Flawiusza</p> <p>23. Ś. Ignacego, Teodora</p> <p>24. C. Marcina, Rafała</p> <p>25. P. Darii, Ingi</p> <p>26. S. Ewarysta, Lucjana</p> <p>27. N. Sabiny, Wincentego (przejście na czas zimowy)</p> <p>28. P. Szymona, Tadeusza</p> <p>29. W. Michała, Wioletty</p> <p>30. Ś. Hieronima, Wolfganga</p> <p>31. C. Krzysztofa, Urbana</p>	<p>1. P. Wszystkich Świętych</p> <p>2. S. Dzień Zaduszny</p> <p>3. N. Sylwii, Huberta</p> <p>4. P. Karola, Olgierda</p> <p>5. W. Elżbiety, Sławomira</p> <p>6. Ś. Leonarda, Feliksa</p> <p>7. C. Willibrorda, Antoniego</p> <p>8. P. Wiktora, Seweryna</p> <p>9. S. Teodora, Ursyna</p> <p>10. N. Leona, Andrzeja</p> <p>11. P. Święto Niepodległości</p> <p>12. W. Renaty, Witolda</p> <p>13. Ś. Benedykta, Stanisława</p> <p>14. C. Rogera, Włodzimierza</p> <p>15. P. Alberta, Leopolda</p> <p>16. S. Gertrudy, Edmunda</p> <p>17. N. Grzegorza, Salomei</p> <p>18. P. Romana, Klaudyny</p> <p>19. W. Elżbiety, Seweryna</p> <p>20. Ś. Edmunda, Rafała</p> <p>21. C. Janusza, Konrada</p> <p>22. P. Cecylii, Marka</p> <p>23. S. Felicjy, Klemensa</p> <p>24. N. CHRYSZTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA</p> <p>25. P. Katarzyny, Elżbiety</p> <p>26. W. Leonarda, Konrada</p> <p>27. Ś. Wiryliusza, Waleriana</p> <p>28. C. Stefana, Zdzisława</p> <p>29. P. Saturnina, Fryderyka</p> <p>30. S. Andrzeja, Konstantego</p>	<p>1. N. I Adwentu</p> <p>2. P. Pauliny, Aurelii</p> <p>3. W. Franciszka, Lucjana</p> <p>4. Ś. Barbary, Krystiana</p> <p>5. C. Sabiny, Kryspina</p> <p>6. P. Mikołaja, Emiliana</p> <p>7. S. Ambrożego, Marcina</p> <p>8. N. II Adwentu NIEP. PO CZ. NMP</p> <p>9. P. Leokadii, Walerii</p> <p>10. W. Julii, Marii</p> <p>11. Ś. Waldemara, Damazego</p> <p>12. C. Aleksandra, Ady</p> <p>13. P. Łucji, Otylii</p> <p>14. S. Alfreda, Izydora</p> <p>15. N. III Adwentu</p> <p>16. P. Albiny, Zdzisławy</p> <p>17. W. Olimpji, Łazarza</p> <p>18. Ś. Bogusława, Gracjana</p> <p>19. C. Dariusza, Gabrieli</p> <p>20. P. Dominika, Bogumiła</p> <p>21. S. Tomasza, Piotra</p> <p>22. N. IV Adwentu</p> <p>23. P. Wiktorii, Sławomira</p> <p>24. W. WIGILIA BOŻEGO NARODZENIA</p> <p>25. Ś. BOŻE NARODZENIE</p> <p>26. C. DRUGI CZYŃ ŚWIĄT</p> <p>27. P. Jana, Cezarego</p> <p>28. S. Młodzianków Męczenników</p> <p>29. N. ŚWIĘTEJ RODZINY</p> <p>30. P. Eugeniusza, Seweryna</p> <p>31. W. Sylwestra, Melanii</p>

Nazwa Warszawa oznaczała: ruiny. Ale była wiara, optymizm i pasja

Przyjazd do Warszawy i pomoc w jej odbudowie były planem i marzeniem nie tylko powracających z wygnania Warszawiaków, ale i cudzoziemców. Dowiadujemy się o tym z ubiegłorocznej stołecznej prasy i z wystawy zaprezentowanej w warszawskim Domu Spotkań z Historią, a zatytułowanej „Barwy ruin”. Na wystawie zaprezentowano zdjęcia p. Henry’ego N. Cobba, amerykańskiego architekta, który w 1947 r., jako 21-latek, podczas studyjnego wyjazdu grupy architektów i urbanistów z USA przyjechał do Polski i wykonał ponad 90 kolorowych zdjęć. Są to widoki: Warszawy, Czerska, Piaseczna k. Warki, Śerocka, Radzymina, b. obozu Auschwitz-Birkenau, Krakowa, Katowic, przedmieść Bytomia, Wrocławia i Szczecina. Organizatorzy wystawy zaprezentowali też reprodukcje przechowywanych w archiwach planów, rysunków i modeli, które ilustrują przygotowania do odbudowy stolicy oraz czarno-białe fotografie wykonane przez innych uczestników amerykańskiej wyprawy sprzed 66 lat. Wystawa zorganizowana została przez Fundację „Warszawa 1939.pl”, DSH i miasto Warszawa.

Jaka była w 1947 r. Warszawa? Dwa lata po wojnie Warszawa była bardziej zniszczona niż w 1945 r. A wielka odbudowa jeszcze się nie zaczęła. Jeszcze hasło: Budujemy nowy dom!, nie weszło w życie. P. Henry N. Cobb pamięta, że było tu wtedy bardzo cicho, żadnego typowego dla miasta hałasu, który zewsząd atakuje uszy. W tej ciszy było coś dziwnego, przejmującego. Ruch drogowy prawie nie istniał, na ulicach spotykało się też bardzo mało ludzi, w centrum nie

NASZA OKŁADKA:

Polska szopka góralska – maj. Władysław Skoczylas (ur. 4 kwietnia 1883 r. w Wieliczce, zm. 8 kwietnia 1934 r. w Warszawie), wybitny malarz, grafik, rzeźbiarz, pedagog (kierownik katedry grafiki w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych w 1922 r.), światowej sławy twórca polskiej szkoły drzeworytu. W bieżącym roku przypada 130. rocznica urodzin artysty, który szerzył kulturę polską na całym świecie.

dało się zauważyć większych grup. Ci, których fotografował, to osoby zajmujące się odgruzowywaniem miasta. Ale Warszawa nie była jednak martwym miastem.

Dla fotografującego nie tylko ruiny były tym najważniejszym, co zapamiętał. Najważniejsi byli ludzie, których wtedy w Warszawie poznał. Bardzo go ekscytowało, jak planują odbudowę Warszawy, był bowiem pod wrażeniem ogromnego ducha tych osób, które tryskały po prostu energią, entuzjazmem i wiarą w to, co robią. A przecież tak niedawno, kilka lat wcześniej, przeżyły one niewyobrażalne straty i cierpienia. Każdy, z kim rozmawiał, przeszedł przez obóz koncentracyjny, albo brał udział w Powstaniu Warszawskim. Dla niego, młodego Amerykanina, który nie brał udziału w wojnie, było to czymś niesamowitym. Optymizm i pasja – te słowa streszczają jego wrażenia. Ludzie, z którymi się zetknął, byli niesamowicie zaangażowani w odbudowę, jak żadni inni architekci w pozostałych krajach, które wtedy odwiedził. Tak mu się podobało ich nastawienie, że odwołał wówczas swoją podróż do Skandynawii, żeby zostać dłużej w Warszawie. Wtedy to właśnie zrobił zdjęcia naszego zrujnowanego miasta.

Zdruzgotana Warszawa. Strażące kikutami murów Stare Miasto, ulice nie przypominające ulic, mogiły... Można było nad tym wszystkim zapłakać...

Rok 1947. Przedwojenny „drapacz chmur”, wieżowiec „Prudential” – fot. p. H. N. Cobba

Podziurawiony pociskami wieżowiec Prudential – najwyższy w przedwojennej Warszawie „drapacz chmur”, który – mimo tak dużych zniszczeń – jednak stał. Czy Fotografujący wierzył wówczas, że Warszawę da się odbudować? Okazuje się, że tak. Powiedział wtedy, że planuje powrót do Warszawy, żeby brać udział w rekonstrukcji miasta, co było jego ambicją jako fotografa. Ale niestety, przyjazd do Warszawy i pomoc w jej odbudowie zostały tylko w jego marzeniach. Kiedy skończył studia prawnicze w USA, był rok 1949 i w Polsce zmieniła się sytuacja polityczna. Nie można było tutaj przyjechać.

Rok 1945. Warszawa, ulica Marszałkowska róg Wilczej (fot. Archiwum)

„Ujrzawszy gwiazdę, uradowali się”

Jasełkowa postać – przedstawiająca Izraela, który nie przyjął w Bożej Dziecinie Mesjasza – tak usprawiedliwia postępowanie większości członków Narodu Wybranego: „Wy Go macie maleńkiego, my czekamy na wielkiego”. W pewnym stopniu jest to postawa usprawiedliwiona. Kapłani i uczeni w Piśmie interpretujący Biblię, wmawiali sobie i narodowi niezwykłą potęgę Wysłannika Niebios. Opierali się nie tylko na marzeniach i pragnieniach. Starostamentalne objawienie upoważniło w dużej mierze do takiego właśnie myślenia. Ale tylko w pewnej mierze. Pełnia zapowiedzi mesjańskich miała na względzie potęgę duchową, nadprzyrodzoną, Bożą, a taka mogła drzemać nie tylko w postaci okazałego mężczyzny, lecz również w drobnym ciele niemowlęcia. Ludzie, na których interpretacja idei mesjańskich w wydaniu kapłanów starozakonnych miała mały wpływ lub nie miała go wcale, byli podatniejsi na przyjęcie czystszej formy duchowej.

Od najdawniejszych czasów synowie Abrahama, Izaaka i Jakuba oczekiwali na Zbawiciela. Do największych heroldów Mesjasza, „który miał przyjść”, należał wśród proroków Izajasz. Będąc narzędziem w rękach Ducha Świętego opisywał wydarzenia, które miały towarzyszyć przyjsciu Syna Bożego, i znaki, po których będą mogli poznać wypełnianie się Bożej obietnicy. „Wstań Jeruzolimo i przyjmij światłość twoją, gdyż nadeszła! Chwała pańska rozbrzysła nad tobą. Jeszcze ciemność okrywa ziemię i mrok narody, ale nad tobą ukaże się Pan w blasku. I pójdą narody do twojej światłości, a królowie do blasku, który nad tobą jaśnieje... Zwrócą się ku tobie bogactwa morza, a poganie przyjdą do ciebie. Mnóstwo wielbłądów pokryje cię. Wszyscy przyjdą z Saby, Madianu i Efy, przywożąc złoto i kadzidło i chwałę Pańską rozgłaszając” (Proroctwo Izajasza).

Na innym miejscu Biblia zapowiada Mesjasza jako Gwiazdę z pokolenia Jakubowego. Mieli prawo Synowie Izraela oczekiwać nadejścia niezwykle wielkich i przez wszystkich dostrzegalnych zdarzeń, po

których będą mogli poznać równie wielkiego, w blasku potęgi i chwały idącego Mesjasza. A przy narodzinach Dzieciątka Jezus była jasność, ale tylko nad miejscem, gdzie było złożone Boże Maleństwo. Była gwiazda, ale w takich ilościach, jakie sugerował Izajasz w swoim proroctwie. Czy więc usprawiedliwiona jest nieufność synów Izraela?

Może tylko trochę i tylko na krótki czas. Gdyby Izajasz swoje proroctwo zamknął w tych kilku przytoczonych wyżej zdaniach, można byłoby rozgrzeszyć obojętność Żydów na cud w betlejemskiej stajni. Ale ten twórca praewangelii spisał grubą księgę proroctw. Powiedział, że to „Panna pocznie i porodzi syna i nazwą Go imieniem Emanuel, to znaczy Bóg z nami”. Powinni więc gotować się na przyjęcie Wysłannika niebios nawet w postaci dziecka. Wiedzieli z zapowiedzi innych proroków, że Zbawiciel urodził się w Betlejem. Oni przecież informują Mędrców, gdzie mają się udać na poszukiwanie. Sami nie kwapią się powędrować te kilka kilometrów wraz z Mędrcami, by złożyć pokłon Nowo narodzonemu. Potem pójdzie wraz z Chrystusem na potwierdzenie Jego mesjańskiej godności mnóstwo cudów, które okryją blaskiem nie tylko Jeruzolimę, ale po prostu całą Palestynę. Przyjdzie blask Zmartwychwstania. Wszystkie te znaki utwierdzą jedynie wybranych. Większość pozostanie obojętna. Tym większy szacunek i podziw powinniśmy mieć do tych nieznanych z imienia Mędrców pogańskich! Jakże nielicznymi dysponowali znakami, a zarazem jak silną musieli mieć wiarę! „Zobaczyliśmy gwiazdę Jego na wschodzie”. Skąd mieli pewność, że to akurat mesjańska gwiazda? Pewność dawała im wiara wystawiana wielokrotnie na próbę.

„Gdzie jest narodzony król żydowski” – pytają. Po zachowaniu króla Heroda i jego dworzan widzą, że nie trafili pod właściwy adres. Ale nawet od wrogów Mesjasza mogą się do-

wiedzieć coś istotnego. Cenne wskazówki wykorzystają w dalszej wędrówce i już bez przeszkód trafią na miejsce, gdzie było Dziecię. Czy trafili do stajni, czy też do tego domu, do którego przeniosła się św. Rodzina na jakiś czas po narodzinach, to nie jest ważne. Znaleźli Światłość przedwieczną i już Jej nie stracili nigdy. Im nie przeszkadzało, że dwór nowego Króla jest tak szczupły, a pałac tak lichy. Chrystus mógł przyjść na świat w dostatkach. Blaski ziemskiej wielkości mogły Mu towarzyszyć nieustannie, ale te blaski mogły wywołać zgubne skutki dla oczekujących.

Nie myśleliby wówczas w kategoriach duchowych. Bez reszty ugrzęźliby w marzeniach materialnego dobrobytu lub jego realizacji.

Tymczasem Mesjasz nie był dla swoich ziomeków zwiastunem ziemskiej pomyślności i nie powinien być przez nikogo uważany za Przewodnika do ziemskiego dobrobytu. On jest światłem na drogach nadprzyrodzonych. Nie oznacza to, że obojętne Mu są nasze doczesne sprawy. Jest przecież prawdziwym Człowiekiem i nic, co ludzkie, nie jest mu obce. Od maleństwa wie, co to chłód i głód. Strach również zaglądał Mu w oczy. Wszystkie te sprawy muszą zejść na dalszy plan, wobec spraw zbawienia od złego, od grzechu i śmierci. Nie ma na ziemi człowieka, który nie oglądałby się za światłem: za czyjąś radą, przykładem, pouczeniem. Naszą gwiazdą jest Jezus.

57 lat istnienia Parafii Polskokatolickiej w Żółkiewce

W dniu 29 lipca 2012r. obchodziliśmy Uroczystość Parafialną patrona naszej parafii św. Jakuba Apostoła oraz 57-lecie istnienia naszej Wspólnoty Parafialnej.

W tym dniu uroczysta Msza św. rozpoczęła się procesjonalnym przejdzeniem duchowieństwa z plebani i przed kościół, gdzie ks. Krzysztof Fudala – dziekan naszego dekanatu żółkiewskiego, dokonał poświęcenia odnowionej elewacji świątyni oraz odnowionego również krzyża misyjnego z roku 1957 stojącego przed kościołem.

Po poświęceniu i przyjeździe duchowieństwa do Ołtarza Pańskiego rozpoczęła się Msza św., której przewodniczył ks. Marcin Dębski ze Świeciechowa wraz z ks. dziekanem Krzysztofem Fudalą z Maciejowa, ks. Jacentym Sołtysem z Majdanu Leśniowskiego (który wygłosił okolicznościowe kazanie), ks. dr. Mieczysławem Piątkiem – dziekanem dekanatu zamojskiego z Majdanu Nepryskiego, ks. Ryszardem Walczyńskim – dziekanem dekanatu lubelsko-chełmskiego z Chełma oraz ks. Januszem Kucharskim z Horodła.

Podczas Mszy św. modliliśmy się, jak co roku, również za zmarłych księży pracujących w minionych latach w naszej parafii: śp. ks. Jerzego Dunina, śp. ks. Czesława Jankowskiego, śp. ks. Wiktora Dziekana, śp. ks. Leszka Sychowicza, śp. ks. dziekana Stanisława Kozalę, śp. ks. Krzysztofa Groszaka.

Pod koniec Mszy św. ks. proboszcz Kamil Wołyński serdecznie podziękował przybyłym księżom, jak również wszystkim wiernym, za udział w liturgii Mszy św. Przypomniwał także o przedsięwzięciu remontowym, jakie miało miejsce w miesiącach kwiecień – czerwiec 2012 r., mianowicie o odnowieniu drewnianej elewacji naszej świątyni. Dzięki wsparciu finansowemu ze strony sponsorów: ks. biskupa Pawła Sobiechowskiego z USA, ks. Wolfganga Kunickiego i ks. Christophera Schullera ze Szwajcarii oraz Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie, mogliśmy zrealizować to przedsięwzięcie (remont). Drewniana elewacja świątyni została gruntownie odnowiona, a łuszcząca się stara farba zdarta, deski zaś zaimpregnowaliśmy specjalnym środkiem czterofunkcyjnym, chroniącym przed działaniem ognia, grzybów domowych i pleśniowych oraz owadów. Na koniec deski zostały dwukrotnie pomalowane farbą przystosowaną do drewna. Przy okazji poprawiono, oczyszczono i pomalowano rynny na

Poświęcenie krzyża misyjnego przez ks. dziek. Krzysztofa Fudalę

budynku kościoła oraz zostały wymienione na nowe niektóre zniszczone elementy drewniane.

Ks. Proboszcz w imieniu całej naszej polskokatolickiej Wspólnoty Parafialnej podziękował wszystkim sponsorom, zostały również do nich wysłane specjalne podziękowania. Tym samym powstało grono przyjaciół naszej parafii pw. św. Jakuba, którzy swoim sercem i ofiarnością wspierają naszą świątynię.

Uroczysta Msza św. zakończyła się procesją z Najświętszym Sakramentem wokół kościoła, której przewodniczył ks. dziekan Krzysztof Fudala.

Więcej zdjęć z Uroczystości można obejrzeć na stronie naszej parafii: www.parafiazolkiewka.dbv.pl

Jak co roku, również tradycyjnie już dokonano poświęcenia pojazdów z racji dnia św. Krzysztofa, patrona kierowców (25 lipca). Poświęcenia dokonał ks. dziekan Ryszard Walczyński. Każdy z kierowców otrzymał na pamiątkę miły prezent – breloczek do kluczy, przedstawiający z jednej strony postać Najświętszej Maryi Panny, z drugiej zaś strony – postać św. Krzysztofa.

Bogu niech będą dzięki za przeżyty wspólnie uroczystość parafialną oraz za 57-letnie istnienie jako Wspólnota Parafii Polskokatolickiej w Żółkiewce.

(Uczestnik)

Mszy św. przewodniczył ks. Mariusz Dębski

Procesja wokół kościoła

Poświęcenie pojazdów przez ks. dziek. Ryszarda Walczyńskiego

Odnowiona elewacja świątyni w Żółkiewce

Mędrcy Świata Monarchowie

(kolęda)

*Mędrcy świata, Monarchowie,
Gdzie śpiesznie dążycie?
Powiedzcież nam, Trzej Królowie,
Chcecie widzieć Dziecię?
Ono w złobie nie ma tronu,
I berta nie dźierży,
A proroctwo Jego zgonu
Już się w świecie szerzy.*

*Mędrcy świata, wieść okrutna,
Dziecię prześladowe.
Wieść okropna, wieść to smutna,
Herod spisek knuje;
Nic monarchów nie odstrasza,
Do Betlejem śpieszą,
Gwiazda zbawcę im ogłasza,
Nadzieją się cieszą.*

*Przed Maryją stają społem,
Niosą Panu dary.
Przed Jezusem biją czołem,
Składają ofiary.
Trzykroć szczęśliwi królowie,
Któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie,
Pałając z miłości?*

*Tak, jak każą nam kapłani,
Damy dar troisty:
Modły, pracę niosąc w dani,
I żar serca czysty.
To kadzidło, mirrę, złoto
Niesiem, Jezu, szczerze,
Co dajemy Ci z ochotą,
Od nas przyjm w ofierze.*

(Jest to polska kolęda, której początki datują się na wiek XVII).

Z dawnych obyczajów

Święto Trzech Króli (6 stycznia) zamyka w Kościele cykl świąteczny Bożego Narodzenia. Jest to pamiątka hołdu, jaki Trzej Mędrcy ze wschodu, inaczej Trzej Królowie z Indii, Persji i Arabii, których w Polsce nazywamy Kacprem, Melchiorem i Baltazarem, złożyli Dzieciątku Jezus. Choć nie wiadomo dokładnie, czy w istocie byli królami, czy tylko patrzącymi w gwiazdy uczonymi magami, to jednak z dawien dawna ich koronowano, odziewano w kosztowne szaty i otaczano licznymi orszakami. Czyż mogli być pokłony i składać dary sami?

Ks. Jędrzej Kitowicz pisze, że gdy 6 stycznia wstawiano królów do kościelnych szopek, to przydawano im „dworzan i asystencyj rozmaitego gatunku: Persów, Arabów, Murzynów, laurfów, masztalerzów prowadzących konie pod bogatymi sędzianiami, słoniów, wielbłądów”.

W tym dniu ludzie radowali oczy i ściągali tłumami. Trzej Królowie nadciągali ze splendorem. To święto kończyło wprowadzie trwające od wigilii Bożego Narodzenia gody; można już było po nim uwalniać z domów gości, którzy zjechali na opłatek, dzieląc potem wszystkie rozkosze i udręki polskiej gościnności. Można było wreszcie zanurzyć się w zwykłą codzienność i pomyśleć o jej realiach. Ale jeszcze trwał ten dzień, jeszcze nie przerywano sobie długiego świętowania. Na ołtarzach świeciły pierścionki, medaliki, dukaty. Małe i większe, taniutki i drogie. Kładziono je niby królewskie złoto, obok kadzidła i mirry, by księża dokonali stosownego pokropku, a później służyły do wręczania dzieciom opuszczającym rodzicielskie progi.

Księża w tym dniu święcili również wodę – na pamiątkę chrztu w Jordanie – i zaczęli obchód kołędowy. Tak działo się przez wieki: zwyczaj ów swymi początkami sięga Średniowiecza i już wtedy, wizytując parafian, księża przepytawali z religii, naprowadzali grzeszników na drogę cnoty, poduczali wiernych w śpiewaniu pobożnych pieśni. Jak zawsze musiały być jeszcze modły, błogosławieństwa, życzenia, a potem kreda, ruch ręki i te pradawne, zgoła tajemne znaki: **K + M + B**, pozostawiane na drzwiach z tak samo nie dość jasnymi cyframi danego roku. Bo co ów rok przyniesie? Czy będzie się darzyło? Czy nie nadejdzie głód, ogień, wojna? Gdzie trafią się chrzciny, wesela i inne pomysły, a gdzie smutne znaki wskażą dom ogarnięty żałobą?

Co do interpretacji owych tajemniczych liter, to było ich wiele. Ale najpiękniejszym tłumaczeniem jest odczytanie ich jako noworocznego błogosławieństwa udzielonego domowi

Święto Trzech Króli

przez Kościół: *Christus Mansioni Benedicat* – Niech Chrystus błogosławi temu domowi. Drzwi to granica domostwa. Wierzono, iż poświęcona kreda ma moc zatrzymania anioła zniszczenia na tej granicy. I każdy gospodarz chciał, aby tylko dobro przekraczało próg jego chaty.

Kraźyli kołędnicy. Teraz już także z gwiazdą i królami. Gwiazdory. Świetlista, żółto-różowa gwiazda, ze świeczką migającą w środku i sreberkami dodającymi niebiańskiego blasku, kręciła się jak wiatrak archanioła. Chłopcy przebrani za Trzech Króli, w złotych, tekturowych koronach, czasami w uroczystych szatach, składali życzenia gospodarzom, prosili o datek. Gospodynie rozdawały im hojnie (był to bowiem ostatni *dzień szczodry*) kawałki kołacza, *szczodrakowe bułki i pierogi*. Na Kurpiach i Podlasiu, podobnie jak w wigilię Nowego Roku pieczono

zwierzątka z ciasta, *nowe latka* i słodko-korzenne *fafernuchy*.

W tym pochodzie kołędników prawdziwy popłoch czynił ludozwierz znany od dawna na polskiej ziemi i jako uznany trefniś ożywiający powagę monarchów. Turoń!

Już Mikołaj Rej zapisał to przysłowie: „Biega, by z wilczą skórą po kołędzie”, a także wiedział o „chodzeniu z turem”. Dlaczego z turem? Dlaczego tych kompanii było najwięcej, chociaż chodziło się również (i chodzi!) z kukłą niedźwiedzia, kozy lub bociana? Kto wie, czy w owym wyborze nie zawarł się jakby wyrzut sumienia, który można było złagodzić tylko aktem pamięci, choćby tak dziwnej, jak monstrualny łeb turonia. Ostatni egzemplarz tura ubito bowiem pod Sochaczewem w 1620 roku. Musiało to dręczyć Polonusów, a w każdym razie lud wystawił turowi pomnik ze swych śpiewań, przysłów i rubasznego widowiska, aż biedne zwierzę stało się pod tchnieniem mitu tuwrem na poły fantastycznym, baśniowym, niezwykłym. Wygląda jak tur... Czyż nie znamy do dzisiaj tego powiedzenia-podziwu? A przecież niegdyś wieś śpiewała jeszcze o turze czule i tęskne pieśni, jak choćby tę zapisaną przez Zoriana Dołęgę Chodakowskiego w okolicach Nowego Miasta Korczynna:

*I zobaczyła zwierza tura,
Zwierza tura, co złote rożki ma.
I zawołała na służków swoich:
„Służkowie wstańcie!
Koni siodłajcie!
Będziecie gonić zwierza tura,
Zwierza tura, co złote rożki ma”
(...)*

Pieśń o złotorogim turze profesor Julian Krzyżanowski nazwał „arcyciekawą” i „prawdziwym unikatem”.

W dawnym polskim obyczaju domowym dzień 6 stycznia był więc ostatnim z dwunastu szczodrych dni i wieczorów. Był to dzień odwiedzin, poczęstunków, wręczania sobie choćby drobnych darów. We wszystkich domach, i na wsi i w mieście, rozdawano dzieciom czerwone jabłka i orzechy, które miały im zapewnić rumieńce zdrowia.

***

Obecnie święto Trzech Króli to przede wszystkim uroczystość kościelna, podczas której święci się kadzidło (zioła zmieszane z żywicą), a zamiast mirry kawałki kredy, a po powrocie z kościoła dawny zwyczaj nakazuje, aby na drzwiach wejściowych do swych domów napisać święconą kredą **K + M + B** oraz datę bieżącego roku.

Był rok 1863

Powstanie styczniowe – polskie powstanie narodowe przeciwko imperium Rosyjskiemu, ogłoszone manifestem 22 stycznia 1863 r., wydanym w Warszawie przez Tymczasowy Rząd Narodowy, spowodowane zostało narastającym terrorem wobec polskiego biernego oporu. Wybuchło 22 stycznia 1863 r. w Królestwie Polskim i 1 lutego 1863 r. w byłym Wielkim Księstwie Litewskim, trwało do jesieni 1864 r. Zasięgiem swym objęło zabór rosyjski: Królestwo Polskie oraz ziemie zabrane – Litwę, Białoruś i część Ukrainy. Powstanie to było największym polskim powstaniem narodowym, które spotkało się z poparciem międzynarodowej opinii publicznej. Miało charakter wojny partyzanckiej, w której stoczono ok. 1200 bitew i potyczek. Niestety, zakończyło się ono klęską powstańców, z których kilkadziesiąt tysięcy zostało zabitych, blisko tysiąc straconych, ok. 38 tysięcy skazanych na katorgę lub zesłanych na Syberię, a ok. 10 tysięcy wyemigrowało.

Po upadku powstania Kraj i Litwa pogrążyły się w żałobie narodowej. W 1867 r. zniesiono autonomię Królestwa Polskiego, jego nazwę i budżet, po dwóch latach zlikwidowano Szkołę Główną Warszawską a setkom miast wspierających powstanie odebrano prawa miejskie. Zlikwidowano również Bank Polski i skasowano klasztory katolickie, skonfiskowano ponad 1600 majątków ziemskich i rozpoczęto intensywną rusyfikację ziem polskich.

Powstanie Styczniowe pozostawiło trwały ślad w sercu i duszy narodu polskiego, co uwidoczniło się zwłaszcza w polskiej literaturze i sztuce (E. Orzeszkowa – *Nad Niemnem*, S. Żeromski – *Wierna rzeka*, M. Dąbrowska – *Noce i dnie*, A. Grottger – *Polonia i Lituania*, J. Matejko – *Polonia*).

W styczniu br. roku wracamy myślą do zdarzeń sprzed półtora wieku i obchodzimy rocznicę tego ogromnego, patriotycznego zrywu powstańczego lat 1863–1864; zrywu, który w znacznej mierze był dziełem ludzi młodych – młodzieży szkolnej i studenckiej oraz młodzieży wyrosłej z ludu. Nie zabrakło wtedy wśród ochotników także młodzieży francuskiej, włoskiej i rosyjskiej.

Niezwykle zacięte i krwawe walki powstania styczniowego miały miejsce na ziemiach byłego Królestwa, ze szczególnym nasileniem bojów na pograniczu zaboru carskiego i pruskiego na terenie Kujaw. Historia przekazała nam liczne nazwy pól bitewnych i miejscowości kujawskich obficie zroszonych krwią ochotniczej młodzieży powstańczej. Na ziemi aleksandrowskiej i radziejowskiej wspomnienia te są w dalszym ciągu jeszcze żywe.

Drogą od Aleksandrowa Kujawskiego dotrzeć można do miejscowości Krzywosądz. Tutaj i w Nowej

Wsi w dniach 18, 19 i 20 lutego 1863 r. wódz powstania, Ludwik Mierosławski, pisarz, działacz demokratyczny, uczestnik walk z Prusakami w czasie Wiosny Ludów 1848 r. pod Księżem Wielkopolskim, Miłosławiem, Wrześnią i Sokołowem, stoczył kilka bitew z przeważającymi siłami wroga, dysponując zaledwie słabo uzbrojonym oddziałem ochotniczej młodzieży powstańczej. Trzydniowa podjazdowa partyzancka walka zakończyła się klęską – siły carskie tworzyły trzykrotnie silniejsze trzy rotę piechoty i dwie sotnie Kozaków. Historia tak oto napisała: „Mierosławski przekroczył granicę prusko-rosyjską koło Krzywosądza, gdzie oczekiwał go Daniłowicz

cd. na str. 11

Kucie kos – grafika Artura Grottgera z cyklu *Polonia*, 1863

Na poboju – *Polonia* A. Grottgera (1863)

NOWY ROK

1 stycznia 2013

Świętej Bożej Rodzicielki Maryi

Nowy Rok Pański 2013 rozpoczynamy w Imię Boże. Dzisiaj, u jego progu, który teraz z nadzieją przekraczamy, czcimy Najświętszą Maryję Pannę – Bogarodzicę. Prośmy Bożą Rodzicielkę o wstawiennictwo za nami do Trójjedynego Boga, aby Dobry Miłosierny Bóg pobłogosławił w Nowym Roku Pańskim nasze rodziny i naszą Ojczyznę, aby zapanował pokój na całym świecie. Prośmy Boga, by w tym Nowym Roku uczynił nas swoimi narzędziami w obronie pokoju.

Na zdjęciu poniżej prezentujemy kartę pocztową, wydaną przed II. wojną światową. Widzimy na niej klęczącego na śniegu człowieka, modlącego się żarliwie do Matki Bożej trzymającej w objęciach Dzieciątka Jezus.

Z życia Kościoła

Jubileusz 55-lecia parafii w Bolesławiu

22 września 2012 r.

Biskup Wiktor Wysoczański – Zwierzchnik Kościoła w asyście współcelebransów: ks. inf. Kazimierza Fonfary i ks. prob. Leszka Kołodziejczyka

Przygotowania do jubileuszu naszej parafii rozpoczęliśmy już w marcu ub. r. Wówczas w gazetce parafialnej „Nasza Parafia” nr 8/2012 zamieściłem krótki artykuł, w którym zapowiedziałem obchody jubileuszu na wrzesień, jak i przypomniałem wydarzenia z lat 1956 i 1957. W wyniku zdarzeń z dn. 1 września 1957 r. (opisanych na naszej stronie www.boleslawparafia.pl) doszło do przejęcia świątyni rzymskokatolickiej, które trwało aż do 1973 r. W tym

czasie Kościół Polskokatolicki utrwalił swoją organizację nie tylko na terenie Bolesławia, ale w całej okolicy. Dzisiaj cieszymy się własną świątynią, plebanią, cmentarzem, prawem do gruntów.

Postanowiliśmy podziękować Bogu za wszystko, co otrzymaliśmy przez minione lata. Mottem do świętowania stały się słowa św. Pawła Apostoła z listu do Efezjan: „Dziękujcie zawsze za wszystko Bogu Ojcu w imię Pana naszego

Rozpoczęcie celebry jubileuszowej w Parafii Bolesław przez Zwierzchnika Kościoła

Jezusa Chrystusa!” (Ef 5,20) Tę zachętę Apostoła umieściliśmy na zaproszeniach. Wspominaliśmy i dziękowaliśmy za pary połączone sakramentem małżeństwa, za chrzty, za ludzi pojednanych z Bogiem w sakramencie pokuty, za tysiące rozdanych Komunii świętych, za Eucharystie sprawowane w różnych intencjach (żałobne, błagalne i dziękczynne).

Właśnie dziękczynna Eucharystia, zdefiniowana jako „źródło i szczyt całego życia chrześcijańskiego”, była tym najważniejszym momentem jubileuszu. Przedstawiciele Rady Parafialnej państwo Lucjan Wilk, Elżbieta Wiktor i Bogusława Perek przywitani Księdza Biskupa Zwierzchnika przed świątynią chlebem i solą. Rodzice zaś, państwo Marta Żelazna i Jarosław Siodłak, poprosili o udzielenie sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej 60 kandydatom.

Uroczystościom jubileuszowym i Mszy Świętej koncelebrowanej przewodniczył Jego Ekscelencja bp prof. Wiktor Wysoczański – Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP.

Lektorki p. Daria Łaskawiec i p. Natalia Cabaj odczytały fragmenty Pisma Świętego. Organista p. Mirosław Kubański ze scholą parafialną, „Podlipiankami” i „Lasko-wiankami” zadbał o piękną oprawę muzyczną liturgii.

Przed błogosławieństwem reprezentanci młodzieży: Jakub Imielski, Gabrysia Żelazna i Oktawia Siodłak w pięknych słowach podziękowali Księdzu Biskupowi za udzielenie Sakramentu Bierzmowania, proboszczowi za przygotowanie, a wszystkim za wspólną modlitwę.

Na nasze święto przybyli duchowni: ks. inf. Ryszard Dąbrowski – kanclerz Kurii Biskupiej, ks. inf. Kazimierz Fonfara, ks. dziek. Henryk Dąbrowski – proboszcz parafii w Warszawie, ks. Marek Pawełczyk – proboszcz parafii w Studziankach Pancernych, ks. Jerzy Uchman – proboszcz parafii w Jaćmierzu.

Nie pogardzili też naszym zaproszeniem, m.in. Wójt Gminy Bolesław p. Ryszard Januszek, Przewodniczący Rady Gminy p. Mirosław Wójcik,

strażacy i panie z koła gospodyń wiejskich z Bolesławia, Podlipia i Lasek.

Przed wszystkim nie zawiedli mierni naszej parafii. Z trudem zmieściliśmy się w niemałej przecież świątyni. Po Mszy św. mogliśmy posilić się pyszną grochówką przygotowaną przez KGW z Bolesławia. Wydaliśmy ok. 200 porcji. Była kawa, herbata, pyszne ciasta

Biskup Wiktor Wysoczański – Zwierzchnik Kościoła udziela młodzieży Sakramentu Bierzmowania

Młodzież bolesławska składa podziękowanie za udzielenie Sakramentu Bierzmowania

Wiceprzewodnicząca Rady Gminy p. Mirosława Bargieł, Sekretarz Gminy p. Halina Makowska, Skarbnik p. Anna Chruściel, Dyrektor GOPS p. Anna Kołodziejczyk, Dyrektor Centrum Kultury i Radna Powiatu Olkuskiego p. Barbara Rzońca, Dyrektor Biura Poselskiego p. Lidii Gądek p. Tomasz Bargieł, Dyrektorki Szkół: p. Iwona Sroka, p. Marta Żelazna, p. Agata Borkiewicz, p. Małgorzata Dyrda, p. Bogusława Swoboda. Świętowali z nami

upieczone przez nasze parafianki. W sali katechetycznej na zaproszonych gości czekały wolontariuszki ze smacznym obiadem. Zaśpiewaliśmy wspólnie „plurimos annos”. Jeszcze raz dziękuję wszystkim za obecność i wspólną modlitwę. Jestem z Was dumny.

Niech Pan Bóg króluje w naszych sercach do następnego jubileuszu.

Ks. Leszek Kołodziejczyk

Powstania – czasy przełomowe dla Polski

Poglądy polityczne w czasach przełomowych dla Polski demonstrowano nie tylko poprzez głośne wyrażanie swoich przekonań, lecz również poprzez dobór stroju i odpowiednio wykonanych ozdób.

W okresie Sejmu Czteroletniego (1788-1792) „stronnictwo patriotyczne” wyrażało swe zapatrywania ubiorem „krajowym” w opozycji do przeciwników, odzianych w stroje cudzoziemskie. Jak zapisał w swych wspomnieniach Józef Rulikowski: „odżył dawny staropolski patriotyzm, przybrano dawne stroje, młodzież polska zrzuciła fraki, przybrała żupany, kontusze i czamary, wynalazły się starożytne korale, lite pasy i czapki kwadratowe z zielonego akşamitu (...) kolor czapek oznaczał nadzieję pomyślności”. Także kobiety okazywały poparcie dla sejmowych reform, przypinając kokardy i szarfy z drukowanymi hasłami na cześć konstytucji, króla i narodu.

Po proklamacji Konstytucji 3-go Maja modnym stało się noszenie pierścieni narodowych z wygrawerowaną dewizą FIDIS MANIBUS, lecz pierwsze znane egzemplarze „biżuterii patriotycznej” wiąże się z ruchem Konfederacji Barskiej (1768-72). Były to ryngrafy z Matką Boską Częstochowską na tle orła lub św. Józefem, krzyże z Matką Boską Częstochowską, oraz pierścienie z zawołaniami: PRO LEGE ET PATRIA, PRO FIDE ET MARIA.

Podczas trwania Insurekcji, nawiązując zapewne do istniejącej tradycji, Tadeusz Kościuszko ustanowił pierścień-obraczkę z napisem: OJCZYŻNA OBRONCY SWEMU. Po utracie niepodległości, a później po klęsce napoleońskiej, pojawiły się żelazne pierścienie z Orłem i Pogonią i napisem BOŻE WSPIERAY WIERNYCH OYCZYŻNIE, BOŻE ZBAW POLSKĘ.

Do wyjątkowo urodziwych ozdób należały medaliony i broszki z wizerunkami Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa Poniatowskiego. Po śmierci księcia Pepi pojawiły się żelazne pierścienie, według legendy wykonane z podków jego konia oraz z jego szabli, często z sentencją: „Bóg powierzył mi honor Polaków i tylko Bogu go oddam”.

Po Powstaniu Listopadowym (1830-1831) nastąpiły dalsze formy demonstracji uczuć patriotycznych. Już w jego trakcie wykonywano rozmaite pamiątkowe przedmioty

z drzew rosnących w lasku olszynowym pod Grochowem, miejscu głównej bitwy powstania. Jak opisano w „Kurjerze Warszawskim”: „Pomyślność Warszawian zmierza zużytkować drzewo słynnej Olszynki wyrobem z niego tabakierek pamiątkowych i innych drobiazgów”. Wytwarzano również igielniki, kubki, lecz najpopularniejsze stały się drewniane krzyżyki noszone jako element stroju, jeszcze długo po upadku powstania. Zdarzało się, że owe „drobiazgi” zabierali udający się na emigrację, dla których stawały się często ostatnią pamiątką po Ojczyźnie.

Szczególny rozkwit mody na narodowe pamiątki przypada na okres wzmożonego okazywania uczuć patriotycznych. **Jest to czas poprzedzający trwanie i upadek Powstania Styczniowego.** W latach 1860-1862 odprawiano, głównie w Warszawie, liczne nabożeństwa żałobne, których celem było utrwalenie w pamięci narodu rocznic historycznych i bohaterów zrywów wolnościowych. Nabożeństwa ze względu na masowy udział ludności miały często charakter demonstracji niepodległościowych. Taką demonstracją patriotyczną stał się pogrzeb w czerwcu 1860 r. Katarzyny Sowińskiej, wdowy po generale Powstania Listopadowego. Następne zgromadzenia, w dniu 25 lutego 1861 r., w 30. rocznicę powstania oraz krwawo stłumiona manifestacja 27 lutego tego samego roku, spowodowały ogłoszenie w kościołach po-

wszechnej żałoby narodowej. Okólnikiem w dniu 3 marca 1861 r., po pogrzebie pięciu Polaków zabitych podczas tłumienia wspomnianej demonstracji, biskup warszawski Melchior Fijałkowski ogłosił: „wszystkie części odwiecznej Polski przewdziewają na czas nieograniczony przywoitą żałobę. Kobiety tylko w dzień ślubu białą suknię”. Nastrój żałobny spotęgowała następna masakra, do jakiej doszło dnia 8 kwietnia 1861 r. na Placu Zamkowym w Warszawie, gdy jej uczestników spacyfikowały oddziały kozaków i żandarmerii carskiej.

Jak wówczas zalecał „Magazyn Mód” (1861 r.): „W przekonaniu naszym, odzież żałobna powinna być nacechowana wielką prostotą i powagą. Jeżeli wdzięk niezbędny jest warunkiem w ubiorze kobiety, żałoba nawet wyłączać go nie może, ale wszak wdzięk nie polega na sztucznych wymysłach i ozdobach, od których powinna być wolną odzież wyrażająca głębokie cierpienie”. Toteż, zgodnie z tymi zaleceniami, kolor zniknął ze strojów damskich, a nawet dziecięcych. Ubierano się w czarne suknie, z białymi dodatkami (mankietami, kołnierzykami), jak na portrecie swej żony, Julii Simmlerowej, uwiecznili w 1863 r. Józef Simmler (Muzeum Narodowe w Warszawie). Podobny ubiór damski widzimy też na innych jego obrazach: „Portrecie Julii Bock” (1861, Muzeum Narodowe w Warszawie), „Portrecie Emilii Reszke” (1863, Muzeum Sztuki w Łodzi), czy jeszcze bardziej znanych cyklach **Artura Grottgera** – „Polonia” i „Litwania” (1864-66) lub **najbardziej znanym jego obrazie (patrz fot.): „Pożegnanie powstańca” z 1866 r.** (Muzeum Narodowe w Krakowie). Za najważniejsze dodatki do stroju żałobnego obierano szale i chusty tarlatanowe, przykrywające głowę lub ramiona. Fryzury były równie skromne, młodym dziewczętom sugerowano staropolskie warkocze, a mężatkom włosy gładko zaczesane do tyłu i ułożone na karku w węzeł. Nawet przypinane do kapeluszy kwiaty były czarne, a ubiory dzieci: czarno-białe lub szare. Równie żałobnie ubierano dziecięce lalki, a popularne do zabaw obręcze okręcane czarno-białymi wstążkami. Mężczyźni nosili pełną żałobę, tj. cały ubiór w kolorze czarnym, za wyjątkiem koszul.

cd. w następnym numerze

Trzej Królowie z darami

Obraz ten namalował Peter Paul Rubens (1609 – 1629), Madryt, Muzeum Prado. Widzimy na obrazie aż 27 osób i 7 zwierząt. Jest tu jakby natłok postaci, lecz mimo takiego gąszczu, kompozycja dzieła jest jasna. Nasz wzrok podąża od razu (w lewą stronę) w kierunku małego Dzieciątka Jezus, od którego bije nadnaturalny, cudowny blask oświetlający całą scenę.

Trzech Mędrców widzimy na pierwszym planie, też z lewej strony, biisko Świętej Rodziny. Jeden z nich kłęczy, wręczając dar, drugi, ciemnoskóry, stoi okryty granatowym płaszczem, trzeci zaś jest w płaszczu czerwonym. Z prawej strony słudzy dźwigają skrzynie i worki z darami, a całej scenie przyglądają się (namalowani na drugim planie) członkowie królewskich orszaków.

Dach stajenki okryty jest gałązkami winorośli, co symbolizuje Sakrament Eucharystii.

Jak wiemy, Mędrcy ofiarowali Jezusowi mirrę, kadzidło i złoto. Mirra – to gorzka żywica uzyskiwana z kory lub pni różnych gatunków drzewa. W starożytności była używana jako balsam, którym namaszczone ciała zmarłych. Mirra dodawana do wina wzmacniała je, działając odurzająco. Taki napój podawano skazańcom przed egzekucją. Dlatego mirra była tu zapowiedzią męki Jezusa i Jego pogrzebu. Złoto jest bardzo trwałe, symbolizuje więc coś, co nie przemija. Było też najcenniejsze, wydawało się więc zawsze darem najgodniejszym, królewskim. Dlatego dar ten oznaczał godność Jezusa jako króla. Kadzidło to miesza-

na arotymatycznych żywic, kory, drewna, ziół, które podczas spalania wydzielają silny zapach. Używane było w świątyniach podczas składania ofiar Bogu. Tak więc dar ten oznaczał, że Jezus jest Bogiem.

Warto też zauważyć, że Rubens na tym obrazie namalował swój autoportret (z prawem strony). To siedzący na koniu mężczyzna w bordowym kaftanie, obrócony do widza plecami, który swą twarz zwraca ku Jezusowi. Anioły unoszące się nad blaskiem bijącym od Bożego Dzieciątka dopełniają całości.

Był rok 1863

cd. ze str. 7

z czterdziestu studentami Szkoły Główniej z Warszawy. Wraz z dyktatorem przybyło ponad 20 starych rewolucjonistów – demokratów, którzy zrosiwszy krwią swoją pola bitew i barykady całego niemal świata, doczekali się wreszcie po 32 latach wygnania chwili, kiedy mogli spełnić swoje serdeczne marzenia w tęsknocie wygnańczej tyle lat snute, aby walczyć o wolność własnej ojczyzny... Pod Krzywosądem zastał garstkę głodnej i zziębniętej młodzieży uzbrojonej w sposób wręcz skandaliczny i nieobeznanej z wymaganiami sztuki wojkowej. Mimo to nie stracił fantazji. W obozie ustawiono szybko kuźnię, w której gorączkowo przekuwano kosy, przybyły zaś oficer-rewolucjonista, lwanecw, dostarczył nieco broni i amunicji. Sam dyktator wydał i rozrzucił w obozie i wioskach odezwę płomienną, w której wezwał naród do broni wszelakiej” (Kroniki 1863-4).

Dziś, po 150. latach od tych brzemiennych wydarzeń, stojąc na miejscu bitwy pod Krzywosądem prze-

czytać można ledwie widoczny napis wyryty na pomniku-głazie: „Poległym za wolność, całość, niepodległość – 1863 roku”.

Takich i podobnych pomników chwały jest na Kujawach i w całej Polsce wiele. Otacza je serdeczna pamięć miejscowej ludności, zwłaszcza młodzieży szkolnej i harcerzy.

Przypomnijmy, że we wrześniu 1863 r., kiedy to Powstanie styczniowe zaczęło przeżywać głęboki kryzys, opanował go dopiero Romuald Traugutt, który objął stanowisko dyktatora 18 października 1863 r. Niestety, to wszystko było już za późno. Romuald Traugutt powołał regularne oddziały wojska, wprowadził dyscyplinę, a władze powiatowe sformował po części z chłopów. Reorganizacja powstania przyszła za późno – powstanie słabło. 11 kwietnia 1864 r. aresztowano Romualda Traugutta i jego współpracowników, co oznaczało właściwie koniec Powstania styczniowego. Nastąpiła bezwzględna rusyfikacja. Zmieniono nazwę Królestwa Polskiego na Przywiślański Kraj i podzielono na 10 guberni. Ostre represje dotknęły również Kościół katolicki i unicki oraz wiele innych, różnego typu polskich instytucji.

Ostatni mazur

1863 r.

słowa: Ludwik Ksawery

Pomian-Łubiński

muzyka: Fabian Tymulski

*Jeszcze jeden mazur dzisiaj,
Choć poranek świta.*

*„Czy pozwoli panna Krysia?” –
Młody ułan pyta.*

*I niedługo błaga, prosi,
Boć to w polskiej ziemi,
W pierwszą parę ją unosi,
A sto par za niemi.*

*On jej czule szepcze w uszko,
Ostrogami dzwoni.*

*W pannie tłucze się serduszko.
I liczko się ptoni.*

*Cyt, serduszko, nie płoń, liczko,
Bo ułan nie stały,
O pół mili wre potyczka,
Słychać pierwsze strzały.*

*Słychać strzały, głos pobudki,
Dalej na koń, hura!
Lube dziewczę, porzuć smutki,
Zatańczym mazura.*

*Jeszcze jeden krąg dokota,
jeden uścisk bratni.
Trąbka budzi, na koń woła.
Mazur to ostatni.*

Uzdrowisko Krynica

Prawie 100 lat temu w wydany pod redakcją doktora Mieczysława Orłowicza, pioniera turystyki w Polsce (napisał około 100 przewodników po kraju, drugie tyle po Europie) „Przewodniku po Europie” można przeczytać: „W Krynicy, będącej własnością rządową, dochodzi frekwencja gości do 14.000 osób. Istnieje tu mnóstwo hoteli, restauracji, pensjonatów, zakładów leczniczych; w lipcu i sierpniu daje przedstawienia personel dramatyczny teatru miejskiego we Lwowie; koncerty, bale, festyny. Wyieczki na Jaworzynę, Huzary, do Bardyowa, szańców konfederatów barskich w Muszynie i ruin zamku w Muszynie”.

Orłowicz pisze o tym w roku 1914, tuż przed wybuchem I wojny światowej.

Krynica stosunkowo szybko stała się uzdrowiskiem i jednym z najważniejszych w polskich górach centrów sportów zimowych. Od roku 1911 można tam było dojechać koleją z Krakowa, Warszawy i innych miast wszystkich trzech zaborów. Nic dziwnego, skoro lecznicze wartości krynickich wód znane są od końca XVIII wieku. Kiedy Orłowicz pisał o Krynicy, stało tam już kilkadziesiąt domów przyjmujących kuracjuszy. Miasto zostało zelektryfikowane w roku 1908.

Mniej więcej w tym samym czasie, a więc 100 lat temu, profesor Uniwersytetu Lwowskiego Rudolf Zuber odkrył w Krynicy źródła nieznaną dotychczas wody mineralnej, której nadano jego imię. Może nie zachwyca nas smak tej wody, ale mamy świadomość, że pomaga ona na rozmaite schorzenia żołądka.

Wraz z intensywnym rozwojem miasta w Krynicy odbywało się coraz więcej zawodów sportowych i konferencji poświęconych rozwojowi turystyki. Jak informuje Rz. z 12.09. ub. r. to tu, w grudniu 1928 roku, w willi Nałęczówka w centrum miasta (dziś przy ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego) odbyło się zebranie założycielskie Krynickiego Towarzystwa Hokejowego, z czasem jednego z najsłynniejszych klubów sportów zimowych w Polsce (tu na początku 1929 roku miał miejsce pierwszy na ziemiach polskich międzynarodowy turniej hokejowy). Pierwszym prezesem Towar-

zystwa został inżynier Leon Nowotarski, postać znamienna, najważniejszy człowiek w Krynicy, który po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. kierował Państwowym Zakładem Zdrojowym. Dzięki niemu zagospodarowano Górę Parkową, Park Zdrojowy, pobudowano nowe sanatoria i pensjonaty, dokonywano odwiertów wód mineralnych, wybudowano stadion, tor saneczkowy, skocznię narciarską. Lata 20. i 30. XX wieku nazywano w Krynicy „epoką Nowotarskiego”.

Warto zatrzymać się przy wątku związanym z hokejem. Krynica spularyzowała mistrzostwa świata rozegrane w tej dyscyplinie sportowej w lutym 1931 roku. Do miasta przyjechało sześć reprezentacji narodowych. Na nowym „stadionie lodowym” mogło się zmieścić tysiąc osób. Jedną trybunę przykryto dachem, oświetlenie i aparaturę nagłaśniającą

przygotował Philips. Na bandzie umieszczono tylko jedną i to polską reklamę, a właściwie wymyślone przez Melchiora Wańkowicza hasło „Cukier krzepi”. Turniej relacjonowało na cały świat około 100 dziennikarzy. Obok FIS w Zakopanem w roku 1939 krynickie mistrzostwa były największą imprezą sportową, jakie organizowała przed wojną Polska.

W Krynicy zbudowano jedną z największych w kraju skoczni narciarskich. Powstała na Górze Krzyżowej w roku 1929. Jednym z jej rekordzistów był Stanisław Marusarz. Podczas wojny skocznia została zniszczona, a potem rozebrana.

To w Krynicy istniał naturalny tor saneczkowy, na którym w roku 1935 odbyły się mistrzostwa Europy, a w roku 1958 mistrzostwa świata, podczas których Jerzy Wojnar, legenda tego sportu, zdobył złoty medal. Saneczkarze z Krynicy to była przez dziesięciolecia elita tego sportu w Polsce.

Krynica dostarcza też innych wzruszeń. To tu, 13 września 1986 roku Bogusław Kaczyński odśpiewał w muszli koncertowej odnaleziony w hotelu *Patria* medalion z wizerunkiem Jana Kiepury, inaugurując tym samym Festiwal Arii i Pieśni imienia światowej sławy tenora.

Niezwykle są związki Jana Kiepury z Krynica. Ukochał to miejsce w latach dwudziestych i postanowił zbudować tutaj wspaniały dom, na wzór najnowocześniejszych hoteli szwajcarskich i au-

Małżeństwo i rodzina są pragnieniem człowieka

Obrona rodziny, obrona małżeństwa jako związku mężczyzny i kobiety nie wynika jedynie z przykazań Bożych, lecz także z prawa naturalnego. Doświadczenie uczy zaś, że pogwałcenie porządku natury zawsze obraca się przeciwko tym, którzy ten ład naruszają.

Socjologowie mówią o panującym dziś konsumpcjonizmie i hedonizmie. To znaczy, że podstawowym celem życia staje się gromadzenie dóbr i bawienie się, natomiast wymiar duchowy i religijny egzystencji znika gdzieś za horyzontem poznania. Z kolei psychologowie zwracają uwagę na zanik więzi społecznych wynikający z nieumiejętności nawiązywania głębszych relacji międzyludzkich. Te procesy oddziałują na rodziny, których członkowie mają coraz mniej czasu dla siebie, a podstawowym punktem odniesienia w ich życiu nie jest wiara, lecz jak najwygodniejsze usytuowanie się w doczesności.

Powszechnym zjawiskiem staje się nieobecność ojca w procesie wychowania dzieci. W społeczeństwach tradycyjnych to ojcowie wprowadzali swe potomstwo w świat wartości, uczyli je postaw i wskazywali cel w życiu. Robili to nie tylko za pomocą słów, lecz także przykładem własnego życia. Dziś dorośli mężczyźni są tak zapracowani i zaabsorbowani różnymi sprawami, że rezygnują z tej roli. Nie mają czasu dla dzieci i własnym przykładem pokazują, jak nieistotna jest dla nich wiara. W konsekwencji ich synowie i córki cierpią później na brak poczucia pewności siebie, kłopoty z tożsamością, a przede wszystkim niepewność co do sensu własnego życia. Psychologowie zgodnie twierdzą, że większość problemów psychicznych młodych ludzi

ma swoje źródło w nieprawidłowo funkcjonujących rodzinach.

Konsumpcyjno-hedonistyczny model życia eliminuje wszystko, co jest przeszkodą w prowadzeniu wygodnego i bezstresowego życia. Dlatego, gdy w małżeństwie pojawiają się problemy, coraz częściej kończy się ono rozpadem. Mąż i żona nie walczą o trwałość związku, lecz decydują się na rozwód. Nie są bowiem

przyzwyczajeni, by ponosić wyrzeczenia dla innych, ponieważ często nie wynieśli z domu postawy poświęcenia. Nic więc dziwnego, że coraz częściej spotyka się osoby mieszkające samotnie z wyboru, pozostające w przelotnych związkach z innymi.

Mimo tych negatywnych zjawisk, mimo że w Polsce rozpada się co trzecie małżeństwo, i coraz więcej osób żyje w wolnych związkach, wartość rodziny nie słabnie. Dla większości Polaków tradycyjna rodzina jest uznawana za najwyższą wartość. Ceni ją więcej osób niż kilka lat temu. Polacy się rozwodzą, ale deklarują, że pragną trwałych rodzin. Z licz-

nych badań wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat znacząco spadła akceptacja dla rozwodów. Ciekawe, że przyzwolenie na rozwody spadło głównie wśród ludzi młodych i mieszkańców dużych miast. Być może jest to pierwsze pokolenie młodych ludzi, których dotknął rozwód rodziców. (na podst. Rz. 11 i 19.10.2012 r.)

Jako zagrożenie postrzegane jest też posiadanie potomstwa, które jest przeszkodą w prowadzeniu wygodnego życia, stając barierą dla samorealizacji, komfortu życia czy stabilizacji finansowej.

– Młodzi ludzie, rozważając powiększenie rodziny, coraz częściej boją się odpowiedzialności za posiadane dzieci – mówi profesor Zbigniew Izdebski, pedagog i psycholog, specjalista z zakresu poradnictwa rodzinnego. – Zastanawiają się, czy będzie ich stać na to, żeby zapewnić im odpowiednią edukację i posłać na dobre studia? Jeżeli dochodzą do wniosku, że nie, to rezygnują. Wolą poczekać, aż osiągną odpowiedni poziom.

Eksperti z Centrum im. Adama Smitha oszacowali, że koszt wychowania jednego dziecka do 20. roku życia w przeciętnej polskiej rodzinie wynosi 190 tys. zł, dwójga dzieci 322 tys., trojga zaś – 436 tys. Co więcej, kosztą te rosną. To rzeczywiście bardzo dużo. Łatwo policzyć, że „oszczędzając” na dzieciach, można by dorobić się luksusowego samochodu albo mieszkania. Tylko co z tego? Samochód w końcu się zepsuje, a mieszkanie – bez dzieci – będzie bardzo puste. Małżonkowie posiadający dzieci przekonują, że pomimo niskich często pensji oraz braku własnego mieszkania po prostu nie wyobrażają sobie życia bez dzieci.

„Posiadanie dziecka uświadomiło mi, że w życiu naprawdę nie jest

cd. na str. 14

Uzdrowisko Krynica

cd. ze str. 12

striackich. Gmach ten nieprzypadkowo otrzymał nazwę Patria. Patria to znaczy Ojczyzna. Bo była Patria jedynym polskim domem Jana Kiepury. Pędził więc do Krynicy z najodleglejszych zakątków świata, aby tu spędzić czas z rodzicami, przyjaciółmi i tymi, którzy przybywali do Krynicy, aby go spotkać i usłyszeć jego śpiew. I ten legendarny „Chłopiec z Sosnowca”, ozdoba pierwszych scen operowych świata, śpiewał im swoje przeboje: „Brunetki, blondynki”, „Ninon”, „Signorinę” i wiele, wiele innych rozślawionych dzięki jego filmom.

Każdego roku, w połowie sierpnia, Krynica wypełnia się muzyczną publicznością przybyłą z różnych, często odległych miejsc. Na Deptaku, w Pijalni Głównej, w sali teatralnej oraz w pięknej sali balowej Starego Domu Zdrojowego przez dwa tygodnie trwa wielki muzyczny spektakl z udziałem wspaniałych śpiewaków, muzyków i tancerzy.

Porównywalne tłumy przychodzą dziś oglądać biegaczy Festiwalu Biegowego, który jest imprezą towarzyszącą Forum Ekonomicznemu, jednemu z najważniejszych wydarzeń ekonomicznych w Europie środkowo-wschodniej, gdzie co roku we wrześniu spotykają się i dyskutują prezydenci, premierzy, ministrowie, ekonomiści i przedsiębiorcy.

Start i meta biegów festiwalowych znajduje się na Deptaku, w sercu Krynicy, obok Starych Łazienek Mineralnych, powstałych jeszcze w XIX wieku. Niemal na przeciwko, w Nowym Domu Zdrojowym, nazywanym także Hotelem Zakładowym (powstałym tuż przed wojną), podczas Festiwalu Biegowego organizuje się spotkania z uczestnikami i konferencje prasowe, a na tarasie tego budynku jest najlepsze miejsce do obserwowania startu i walki na mecie.

Krynica jest jednym wielkim zażytkiem, idealnym miejscem dla miłośników międzywojnia. Tu

wciąż słyhać odgłos orkiestry dętej z parku zdrojowego. Rozmiiłowani w historii i tradycji, spacerując krętymi, malowniczymi uliczkami, co chwila zatrzymują się i mówią z dumą: Tutaj mieszkał i pisał swoje powieści Józef Ignacy Kraszewski, tutaj spędzała letnie miesiące Helena Modrzejewska, a tam Gabriela Zapolska. Tu stał XIX-wieczny modrzewiowy teatr, w którym w czasie letniej kanki występowały zespoły krakowskie, lwowskie, warszawskie oraz największe gwiazdy rodzimych i zagranicznych scen. W tym pięknym budynku mieszkał marszałek Józef Piłsudski, a tuż obok Juliusz Osterwa z Hanką Ordonówną.

Dla beskidzkiego powietrza i wód mineralnych do Krynicy przyjeżdżali luminarze kultury i nauki: Aleksander Fredro, Maria Konopnicka, Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Aleksander Gieymowski, Henryk Sienkiewicz, Władysław Reymont.... lista ta nie ma końca.

W XX wieku o Krynicy stało się głośno za sprawą jednego z najlepszych malarzy prymitywistów – Nikifora, którego niezwykle dzieła znalazły uznanie na całym świecie.

Małżeństwo i rodzina są pragnieniem człowieka

cd. ze str. 13

ważne to, ile się ma. Z takim podejściem zawsze będzie nam za mało. Trzeba umieć w porę zatrzymać się w tym pędzie za... no właśnie, za czym? Pieniędźmi? Mieszkaniem? Samochodem? To są tylko rzeczy, na które zawsze będzie jeszcze czas. A dziecko na nas nie zaczeka. Musimy się zdecydować, zanim możliwość doświadczenia największego szczęścia bezpowrotnie nie przeminie” – napisała jedna z czytelniczek.

O tym, że to modne obecnie „prądy modernizacyjne”, a nie trudna sytuacja bytowa zniechęcają młodych ludzi do posiadania dzieci, świadczą również statystyki. Mimo fatalnych warunków materialnych i mieszkaniowych przyrost naturalny w PRL był znacznie

wyższy niż w III RP. Z materiałów źródłowych GUS wynika, że w latach 50. przyrost naturalny w miastach wynosił aż 51 %. O ile wówczas można to wytłumaczyć odbudowywaniem normalności po wojnie, o tyle przyrost ten był nadal wysoki także w latach 80. Wynosił 11 proc. w miastach. Obecnie zaś to zaledwie 1,2 proc. – zarówno na wsi, jak i w mieście. To wyniki katastrofalny.

Widać zatem, że brak perspektyw na lepszą przyszłość nie powstrzymał pokolenia naszych rodziców czy dziadków przed zakładaniem dużych rodzin. Nie kalkulowali i nie czekali na to, aż kupią sobie dom, samochód i pojedą w podróż do Chin. Zatem warto mieć dużo dzieci, dopóki nie jest za późno.

Nie powiemy, że ślub daje ludziom gwarancję niezmaconego szczęścia, a posiadanie dzieci wyłącznie dumę i satysfakcję. Każdy człowiek niezależnie od zawodu, wieku i stanu cywilnego ma chwile smutku i załamania. W małżeństwie rezygnuje się ze swojej wolności na rzecz radości bycia razem. Prędko się okazuje, że bycie razem to nie pasmo przyjemności, ale też wiele kompromisów i wyrzeczeń. Kłótnie są bolesne, ale prowadzą do twórczych rozwiązań. Satysfakcja z przewyciężenia kolejnego kryzysu i bycia razem, kiedy inne pary się rozstają, jest bezcenna i da się zobrazować tylko w jeden sposób: to przejście na wyższy poziom gry w dopasowanie. Podobnie jak praca, rodzina nadaje życiu sens, kolorów pełni i radości.

Bo rodzicielstwo to największa radość na świecie i rzeczywiście w dzisiejszych czasach naprawdę trudno o ten dobry moment na dziecko. Tymczasem występuje on zawsze, gdy dwoje kochających się ludzi tego pragnie. (na podst. U. Rze, 4-10.06.2012 r.)

„Miesiąc styczeń – czas do życzeń

Nazwa styczeń, podobnie jak pozostałych miesięcy (z wyjątkiem marca i maja) pochodzi od charakterystycznych cech, związanych z towarzyszącymi temu miesiącowi zjawisk przyrodniczych lub z rytmem wykonywanych w tym czasie prac na roli. Dawniejsza nazwa tyczeń kojarzy się z tykami, które w tym miesiącu sporządzali gospodarze do fasoli, chmielu i innych potrzeb gospodarskich. Nazwa może też pochodzić od „styku”, zetknięcia się starego i nowego roku. W języku staropolskim styczeń nazywano również godnikiem i ledniem (por. współczesna czeska nazwa miesiąca: leden).

Styczeń zaczyna się Nowym Rokiem. Wigilię Nowego Roku w chrześcijańskim kalendarzu poświęcono św. Sylwestrowi, papieżowi z VI w., który wprawdzie nic nie miał wspólnego z hucznymi balami, lecz mimo woli już po wsze chyba czasy musi im patronować.

Mówi się, że przysłowia są mądrością narodu. Jest w tym

zapewne wiele prawdy. Przez lata lud obserwował cykliczne zmiany zachodzące w przyrodzie wraz z kolejnymi miesiącami i porami roku. Przysłowia były sposobem przekazania wniosków płynących z tych obserwacji przyszłym pokoleniom. Nawet dziś, w dobie nowoczesnych technologii umożliwiających coraz dokładniejsze prognozowa-

nie pogody wiedza ta wciąż pozostaje użyteczna.

Oto tylko niektóre z przebogatej skarbownicy przysłów polskich:

Gdy styczeń jasny i biały, w lecie bywają upały.

Gdy Trzech Króli (6 stycznia) mrozem trzyma, będzie jeszcze długa zima.

Na Trzech Króli słońce świeci, wiosna do nas pędem leci.

Gdy w styczniu mrozy i śniegi, będą stodoły po brzegi, gdy styczeń mrozów nie daje, prowadzi nieurodzaje.

Gdy w styczniu deszcz leje, złe robi nadzieje.

Gdy na Małgorzaty (18 stycznia) mróz, jeszcze długo nie pojedzie wóz.

Gdy styczeń najmroźniejszy, wtedy roczek najplodniejszy.

Gdy styczeń zamglony, marzec zaśnieżony.

Gdy św. Agnieszka (21 stycznia) wypuści śnieg z mieszka, to go nie zatrzyma i na Franciszka (2 kwietnia).

Miesiąc styczeń, czas do życzeń: a więc życzym pomyślności, Boga, chleba, dobrych gości!

Styczeń – to czas karnawału. W Polsce ten czas zabaw zwano kiedyś zapustami (okres bez postów). Karnawał to tańce, bale, kuligi.

rodzina

MIESIĘCZNIK KATOLICKI

Wydawca: Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików. Instytut Wydawniczy im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Redaguje Kolegium. Adres redakcji: ul. Czardasza 18, 02-169 Warszawa, tel. (22) 868-32-47. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Adres internetowy: redakcja@polkat.com.pl
Skład i druk: Fotoskład.

Nakład: 1250 egz.